

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Distinctio Tertia. De Jure Patronatûs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Dotasse ?

5. Tandem *Dotasse* dicitur, qui Ecclesiæ annuos redditus sufficientes assignavit. Porro qui Ecclesiam ædificat, hoc ipso videtur etiam se obligare ad dotandum, si nemo alius dotet: siquidem Ecclesia sine dote consecrari non debet, *c. Nemo Ecclesiam. de consec. dist. 1. & c. Cum sicut. de Consecrat. Eccles.* junctâ Glosâ magna ibidem, dicente: *Qui fundat Ecclesiam, tenetur dotem assignare eidem: subintellige, nisi alius dotare velit.*

Acquiritur Jus patronatûs etiam præscriptione ?

6. Dicitur notanter in Conclusionem, *tribus potissimum modis.* Nam quamvis enumerati tres sint principales, nihilominus alijs quoque modis Jus patronatûs acquiri potest; videlicet præscriptione, ac privilegio. Et quidem contra Ecclesiam ab initio liberam defactò non præscribitur Jus patronatûs, nisi tempore immemoriali: quod ipsum tamen legitime probari debet, juxta præscriptum Concilij Trid. *Sess. 25. cap. 9. de Reform.* Verùm contra Ecclesiam non liberam, sed patronatam, seu potius contra ejus Patronum, præscribitur Jus patronatûs spatio quadraginta annorum. *Vallensis tit. de Jure patronat. §. 1. & alij.*

Ac privilegio, & quomodo ?

7. Cæterùm ex privilegio potest acquiri Jus patronatûs, quando ejusmodi privilegium cuipiam de Ecclesia, vel Christiana Republica benè merito, à Summo Pontifice conceditur, etiam si Ecclesiam illam non fundaverit, neque extruxerit, neque dotaverit. At verò Episcopus loci, aliique Prælati Papâ inferiores, tale privilegium concedere non possunt, *text. clar. cap. 2. de Rebus Ecclesia non alien. in 6. juncto Concilio Trid. loc. cit.*

Legitimè acquiruntur etiam hæredibus.

8. CONCL. III. Jus patronatûs semel legitime acquiruntur, transit etiam ad hæredes; nisi aliud ex prima Juris patronatûs constitutione appareat. Ita communis. Notanter additur, *nisi aliud ex prima &c.* Siquidem in potestate Fundatoris est, an velit omnino remittere Jus patronatûs, vel sibi tantùm aut Familiæ suæ, vel etiam hæredibus extraneis reservare. *Engel tit. de Jure patr. n. 15. & alij.*

Si succedunt non in capita, sed in stirpes.

9. Notandum tamen, quòd successio hæredum in Jure patronatûs non fiat *in capita, sed in stirpes.* Unde, si plures sint simul Patroni, atque ex ijs unus mortuus fuerit relictis tribus v. g. hæredibus, isti tres hæredes unum tantùm votum in præsentando habent; adeoque vel debent conspirare in unius Clerici præsentationem, vel inter se antea convenire, ut alternis vicibus præsentent. *Clem. 2. de Jure patronat.*

Quest. 1. Quid sit Jus patronatus, & quomodo acquiratur? 717

10. CONCL. IV. Generatim quatuor modis ab uno in alium transfertur Jus patronatus, videlicet successione, donatione, permutatione, & venditione universitatis Ita communis. Hinc illi versus à Glossa in cap. Ex insinuatione. de Jure patr. relati:

Jura Patronatus transire facit novus heres,
Res permutata, donatio, venditioque.

Jus patronatus ab uno in alium transfertur 4. modis, nimirum

11. Et quidem (ut taceatur successio, de qua Concl. præ.) Jus patronatus transfertur ab uno in alium donatione, arg. c. Illud & c. Nullus. eod. Veruntamen in donatione Juris patronatus, si fiat de Laico in Laicum, necessariò debet intervenire consensus Episcopi, prout desumitur ex citatis locis: secus dicendum, si donatio Juris patronatus fiat per Laicum loco Ecclesiastico, cap. un. eod. in 6. Similiter non requiri consensus Episcopi, si unus Patronus alteri Compatrono jus suum cedat, donet, aut remittat, cum alijs tenet Barbosa part. 3. de officio & potest. Episc. alleg. 71. num. arg. Clem. 2. de Jure patron.

Successione, Donatione

12. Permutatione quoque transfertur Jus patronatus ab uno ad alium, arg. c. Nemini regum. 16. q. 7. Cæterum, si talis permutatio fiat in Laicum, requiritur consensus Episcopi: secus, si fiat in Ecclesiam. Barbosa loc. cit. n. 31.

Permutatione.

13. Tandem transfertur Jus patronatus per venditionem universitatis, cui illud inseparabiliter adhæret; utputà per venditionem Castri, sive Comitatus, habentis annexum Jus patronatus, arg. c. Cum seculum. de Jure patron. & alibi.

Venditione universitatis.

14. Dicitur notanter, per venditionem universitatis; id est, omnium eorum honorum, ac jurium, quibus annexum est. Nam Jus patronatus, cum sit quid spirituale, aut spirituali annexum, per se vendi non potest absque labe Simonia, c. De jure. eod. ibi: Cum inconveniens sit vendi jus patronatus, quod est spirituali annexum: juncto c. Preterea. de Transact. Imò etiam bona ipsa non possunt carius vendi propter annexum Jus patronatus, idque ob allegatam rationem, & notat Barbosa ibidem n. 34.

Tamen id per se vendi nequit.

15. CONCL. V. Jus patronatus ex sola gratia, permissione, atque privilegio Ecclesie procedit: quatenus nimirum ex benignitate ejusdem per sacros Canones illud Fundatoribus, Aedificatoribus, & Dotatoribus Ecclesiarum, per modum cujusdam remunerationis concessum est. ut hac ratione Laici, aliique Fideles magis provocarentur ad fundandas, extruendas, dotandasq; Ecclesias. Ita Fagnanus in c. Quoniam. num. 24. & seqq. de Jure patr. & alij communiter. Idipsum desumitur ex cit. c. Quoniam. ibi:

Jus patronatus procedit ex gratia, & privilegio Ecclesie.

Potestate (præsentandi,) in qua eos Ecclesia hucusque sustinuit: juncto c. Si quis Episcoporum. 16. q. 5. ibi: Aedificatori Episcopo hac gratia reservetur. Siquidem de Jure antiquiori Laici in Ecclesijs per eos ædificatis, vel dotatis, nullum habebant Jus patronatûs, sed statim Ecclesiæ ipsæ cum Sacerdotibus suis ad ordinationem pertinebant Episcoporum; prout liquet ex c. Noverint. 10. q. 1. & c. Pia mentis. 16. q. 7.

Hodie tamen non gratia censetur, sed jus.

16. Fatendum nihilominus, quòd quamvis! spectato Jure antiquo Jus patronatûs, ejûsque concessio fuerit gratiosa, ut dictum; hodie tamen, cum per Jura nova sit redactum in Corpus Juris, amplius non dicitur gratia, sed justitia, & jus commune. Fagnanus *loc. cit. num. 12.* Idque patet ex c. *Nobis. de Jure patron.* cum concordantijs, ubi constructori Ecclesiæ, vel Capellæ, Jus patronatûs expressè tribuitur.

Ejus etiam Laici, ac foeminae, sunt capaces.

17. CONCL. VI. Non tantum Clerici, sed etiam Laici, tam masculi, quàm foeminae, sunt capaces Juris patronatûs. Ita communis. Et quidem de Laicis habetur expressus textus. c. *Cum autem. de Jure patr.* ibi: *Si laicus fuerit, cui jus competit presentandi, & alibi. De foeminis pariter fit mentio c. Ex litteris. eod. ibi: Postmodum Abbatisa prædicti Monasterij aliam presentavit eidem ad Ecclesiam supra scriptam. Et cap. ult. de Concess. Præbend.* dicitur de quadam Comitissa, quòd in quibusdam Beneficijs Ecclesiarum jus habet patronatûs.

Solvitur objectio.

18. Dices. Laici sunt incapaces juris spiritualis, arg. c. *Decernimus. de Iudicijs, & clarius c. Tua. de Decimis.* ibi: *Cum laicis nulla sit de spiritualibus concedendi, vel disponendi facultas, juncto c. Causam. de Præscript.* Atqui Jus patronatûs est quid spirituale, vel saltem spirituali annexum; ergo ejûsdem Laicus est incapax, ac præsertim foemina. Resp. cum Glossa c. *Quantò. de Iudicijs,* majorem esse veram loquendo de juribus merè spiritualibus: secùs de ijs, quæ non sunt quid merè spirituale, sed duntaxat ei annexum; prout Laici possunt possidere jus funerandi. In proposito autem Jus patronatûs non est quid merè ac propriè spirituale, sed *spirituali annexum*, ut loquitur textus c. *De jure. de Jure patron.* ibi: *Jus patronatûs, quod est spirituali annexum.* Accedit, quòd hoc jus competat Laicis ex speciali concessione, ac privilegio Ecclesiæ.

QUÆSTIO II.

Quotuplex Jus patronatus, & quomodo Ecclesiasticum differat à Laicali ?

19. **C**ONCL. I. Jus patronatus variè dividitur, videlicet in hæreditarium, & familiare; in activum, & passivum; in personale, ac reale. Ita communis, & probatur inductione.

Jus patronatus variè dividitur.

20. *Jus patronatus hæreditarium* dicitur, quod transit ad quoscunque hæredes, etiam extraneos. *Jus patronatus familiare*, seu *gentilitium* e contra est, in quo tantum succedunt illi, qui sunt de sanguine, & Familia Fundatoris: quæ divisio patet ex dictis num. 8.

Jus patronatus hæreditarium, ac familiare.

21. *Jus patronatus activum* vocatur, quando Patronus potest præsentare ad Beneficium: & de hoc impræsentiarum agitur. *Jus patronatus passivum* est, quando certi ex aliqua Familia (dummodo idonei ad sint) exclusis extraneis debent ad Beneficium præsentari, & admitti: prout accidit in Beneficijs patrimonialibus, de quibus supra *Dist. 1. num. 12.*

Activum, & passivum.

22. *Jus patronatus personale* est, quod cohæret personæ Fundatoris, vel ejus hæredis, ubicunque locorum existat. *Reale* verò quod cohæret certo loco, ut puta Castro, Prædio, Monasterio, ac hujusmodi: & hoc transit ad quemcunque talis loci possessorem.

Personale, ac reale, quid?

23. **C**ONCL. II. Nihilominus præcipua divisio Juris patronatus est in Ecclesiasticum, & Laicale. Ita communis; atque desumitur ex *c. Cum autem. de Jure patron. cum concordantijs.*

Ejus præcipua divisio est in

24. *Jus patronatus Ecclesiasticum* est, quod personæ Ecclesiasticæ competit ratione Ecclesiæ, vel Dignitatis, aut Beneficij Ecclesiastici. Et tale censetur etiam esse illud Jus patronatus, quod primitus fuit laicale, postea verò à Laico fuit concessum Ecclesiæ, Capitulo, Monasterio, vel cuiuspiam Beneficio: nam quia illud vi talis donationis jam competit Ecclesiæ, imposterum censetur Ecclesiasticum, & non laicale; ut habetur *c. un. de Jure patron. in 6.*

Jus patronatus Ecclesiasticum, &

Laicale, &
quid?

25. *Jus patronatus laicale* dicitur, quod alicui sive Laico, sive Clerico, competit ratione proprii patrimonij, vel successio- nis paternæ, aut alterius tituli sæcularis; non verò ratione Eccle- siæ, aut Beneficij Ecclesiastici, *arg. c. Cum dilectus. junctâ Glossâ* *¶. Tanquam laicus. eod.*

Jus patro-
natus mix-
tum, quid?

26. His additur communiter tertium membrum, scilicet *Jus patronatus mixtum*; estque illud, quod partim nomine Ecclesiæ ad Clericum, & partim ex alio titulo ad ipsum, vel ad Laicum spectat, ac proinde est mixtum ex utroque: quale est, si Eccle- sia fundavit ex suis bonis aliam Ecclesiam, eamque Laicus dota- vit, vel econtrâ.

Et quomo-
do regulat-
ur?

27. Porro hujusmodi Juri patronatus mixto illud est spe- ciale, quod regulatur in particularibus casibus vel ut Ecclesiasti- cum, vel ut laicale, prout exigit qualitas casus magis privile- giata, magisque favens Patronatui. *Glossâ cap. 1. ¶. Ecclesiasticus. de Jure patr. in 6. Covarruvias Practic. Quest. cap. 36. num. 5. & Fa- gnanus c. Cum propter num. 26. & seqq. de Jure patr. cum communi.* Ratio est: quia, si non privilegiatus in materia individua, sive inseparabili, concurrat cum privilegiato, illius privilegio utitur, *arg. l. Si communem. ff. Quemadmodum servitutes amittantur, &c. Ubi hoc conceditur habendi rem communem cum pupillo. Quini- mò generaliter in individuis privilegium uni ex socijs concessum, porrigitur ad omnes, juxta Glossam *fin l. 1. C. de Diversis Rescriptis*, ac pluribus exemplificat Fagnanus *loc. cit. n. 53. & seqq.**

Jus patro-
natus Eccle-
siasticum, &
laicale, dif-
ferunt.

I. In tempo-
re Patronis
ad præsen-
tandum
concesso;

28. **CONCL. III.** Inter Jus patronatus Ecclesiasticum, & Laicale multiplex datur discrimen. Nam imprimis (præterdi- scrimen, quod sumitur ex utriusque definitione) differunt quòd Patronus Ecclesiasticus habeat sex menses ad præsentandum, Laicus verò quatuor tantum, *c. Eam te. & c. Cum propter. de Jure patron. & clarissime c. un. eod. in 6.* Quòd si verò Jus patronatus sit mixtum, & unus Patronus est Ecclesiasticus, alter Laicus, omnes ratione communionis habent semestrem: nam propter commu- nionem, non privilegiatum sortitur naturam privilegiati, juxta dicta *num. præc.*

Et quæ cir-
ca h. c. no-
tanda?

29. Cæterum istud tempus sex, vel quatuor mensum, in- cipit currere non à die vacationis Beneficij, sed à die noticiæ di- ctiæ vacationis, quam habent, vel consideratâ temporis, ac lo- corum distantia, habere præsumuntur Patroni; prout in simili dicitur *c. Quia diversitatem. de Concess. Præbend.* Quòd si hoc elapsum fuit, & Patronus, sive Ecclesiasticus, sive Laicus, nullum præ-

præsentavit ad Beneficium vacans, vel quia neglexit, vel quia, si plures sint Patroni, lis de Jure patronatus inter eos orta est, & prius necdum decisa: statim elapso illo tempore pro ea vice devolvitur collatio Beneficij ad eum, ad quem spectat institutio; arg. c. Cum propter. & c. Eam te. de Jure patr. Et merito: ne propter negligentiam, vel discordiam Patronorum, Ecclesia diutius destituta Rectore, patiatur dispendium aliquod.

30. Secundo differunt: quia si Patronus Ecclesiasticus idoneum præsentavit, non potest amplius variare, seu alium præferre: quod si fecerit, nihilominus præfertur ille, qui primo est præsentatus, text. clar. c. Cum autem, eod. E contra Patronus laicus præsentato uno, vel pluribus, potest adhuc variare, ac intra quadrimestre alium præferre; non quidem privative, seu ex toto recedendo à priori, sed accumulativè, seu adjungendo secundum primo, arg. c. Cum autem. & c. Pastoralis. de Jure patr. & Clem. Plures, eod. ac tenet Fagnanus cit. cap. Cum autem. n. 6. cum communi.

II. Patronus Ecclesiasticus nequit variare, sicut Laicus.

31. Cur autem laicis Patronis permissum sit variare in præsentando, non item Ecclesiasticis, multiplex solet dari ratio. Placeat præ cæteris ea, quam affert Pirhing tit. de Jure patron. num. 103. & 104. quia præsentatio Patroni Ecclesiastici, utpote nomine Ecclesiæ facta, habet vim Electionis, ut post Innocentium, & Abbatem, passim tenent Doctores; ergo sicut eligentes publicato scrutinio variare non possunt, v. Publicato. de Elect. ita nec Clerici præsentantes. Accedit, quod hi nomine, & jure Ecclesiæ, tales actus quasi ex officio exercent: Ideoque, cum officio suo semel functi sunt, acquiescere debent; prout in simili dicitur de collatione, c. Si tibi absentis. de Præbend. in 6. Secus est de Patrono laico: nam is suo proprio jure, & nomine præsentat. Accedit ulterius, quod Patronus laicus sit minus expertus circa Ecclesiastica, quam Clericus, utpote qui debet esse magis discretus, & amplius scire Jura: simulque, quod Laicus habeat minus tempus ad præsentandum, quam Clericus. Unde non mirum, quod ille possit variare; & quia gravatur minori temporis spacio, reveletur in isto.

Ratio disparitatis.

32. Porro si duo simul, aut successivis temporibus à Patrono laico sine cumulativè præsentati, tenetur ex iisdem Episcopus præeligere digniorem; adeo, ut non sit locus gratificationi, sed peccet contra justitiam eligendo minus dignum; quamvis post factum sustineatur electio de digno, omisso digniori, nec liceat

quid juris, si plures à Patrono laico præsententur?

liceat posthabito appellare, ut litium occasiones amputentur. Fagnanus *loc. cit. num. 28. & seq.* citans alios; & desumitur ex 6.

(a) *Ad de Constitutis. de Appellation. juncto c. Pastoralis. de Jure Patron. (a) dist. Tract. XI Dist. 1. n. 63. & 64.* Quod si verò ambo præsentati videantur æquè idonei, vel sit dubium, quisnam ex ijs sit dignior, tunc illud iudicio Episcopi relatum est, *text. clar. c. Cum autem eod.* Estque stante pari dignitate locus gratificationi, adeò ut Episcopus possit eligere, quem maluerit, juxta Glossam ibidem *¶. Iudicio, & alios.*

III. Si Ecclesiasticus præsentet indignum, perdit jus præsentandi: secus in Laico.

33. Tertiò differunt Jus patronatûs Ecclesiasticum, & laicale: quia si Patronus Ecclesiasticus scienter præsentet indignum, ipso jure privatus est eâ vice potestate præsentandi, & ad proximum Superiorem, ad quem spectat institutio, devolvitur libera collatio Beneficij. Secus est in Patrono laico: nam licet is præsentet indignum, non est privatus jure præsentandi pro ea vice, sed jubendus est alium præsentare, *arg. c. Cum vos. de Officio Judicis ordin. junctâ Glossâ ibidem, ¶. Minus idonea.* Ratio hujus est eadem, quæ n. 31. allata fuit.

IV. Legatus à latere non potest conferre Beneficia juris patronatûs

34. Quartò differunt: quia Legatus à latere Summi Pontificis potest conferre Beneficium Juris patronatûs Ecclesiastici absque consensu, & præsentatione Patroni Ecclesiastici: secus est de Beneficio Juris patronatûs laici; nam hoc absque consensu Patroni nequit conferre, *arg. c. Cum dilectus. de Jure patron. & amplius explicat Glossa ibidem, ¶. Quempiam præsentare.*

Huic Papa non derogat, nisi id exprimat.

35. Quinimò generaliter Papa non censetur velle derogare Juri patronatûs Laicorum, nisi hoc exprimat. Fagnanus *c. Quoniam. num. 10. de Jure patron.* post Glossam proximè citatam, & alios. Accedit ratio: quia Laici acquirunt Jus patronatûs ratione proprii patrimonij, quando fundarunt, ædificarunt, vel dotarunt Ecclesiam; unde non est æquum, ut jure inde quæsito facile priventur, sicque retrahantur ab alijs pijs foundationibus: secus est in Patrono Ecclesiastico, cui jus hoc competit non ob proprium patrimonium, sed ratione Ecclesie.

Quid de Beneficio juris patronatûs mixti?

36. Et ob eandem rationem Legatus nequit conferre Beneficium Juris patronatûs mixti (id est, partim ad Clericum nomine Ecclesie, & partim ad Laicum spectantis) ne ex societate cum Clerico Patronus laicus in re individua præjudicium, & incommodum sentiat, contra Reg. 22. Juris in 6. *Non debet aliquis alterius odio prægriavari,* & Doctores passim. Quinimò, quia non privilegium propter communionem sortitur naturam pri-

privilegiati, privilegium Patrono laico competens, ne ipso invito possit Legatus Beneficium conferre, etiam Patrono Ecclesiastico communicatur, juxta dicta n. 27.

37. Nec obstat illud commune dictum: *Magis dignum trahit ad se minus dignum*, arg. l. *Quæ religiosis*. ff. de Rei vindicatione: atqui Jus patronatûs Ecclesiasticum est magis dignum, quàm laicale; ergo. Resp. enim cum communi, dictum illud procedere tantùm quoad commoda, & privilegia; non verò quoad damna, odia, & pœnas.

38. Quòd si urgeas. Hermaphroditus æstimatur fæminei sexûs, quando hic prævalèt in ipso, l. *Quæritur*. ff. de Statu hominum; & tamen sexus virilis est dignior, & magis prodest: ergo in mixtis non semper attenditur, quod dignius est, magisque prodest, sed quod est potentius. Resp. ditinguendo consequens: ergo in mixtis naturalibus non semper attenditur, quod dignius est, conceditur: in mixtis, quæ sunt talia Juris ministerio, negatur. Nam in his Jus fingit, illud esse potentius & dignius, quod magis prodest, & jus alterius non lædit. Fagnanus loc. cit. n. 65.

39. Quintò differunt, quòd simplici concessione, unione, aut reservatione alicujus Beneficij per Papam factâ, derogetur Juri patronatûs Ecclesiastico, non verò laico; nisi expressa, & specialis mentio fiat de hoc. Pirhing *de Jure patron. num. 133.* est que communis aliorum. Ratio est: quia quamvis Papa possit etiam Juri patronatûs laicorum Fundatorum derogare, utpote cum hoc ipsis Fundatoribus ex gratia sit concessum ab Ecclesia, non tamen huic adeò facilè derogare solet; partim, ne domini sæculares à pijs foundationibus retrahantur, si passim eorum juri- bus derogetur; partim, quia Prælati Ecclesiarum, sicuti plus juris habent in bona Ecclesiastica quàm laicalia, ita etiam in Patronatus Ecclesiasticos, utpote ex Ecclesiasticis bonis originem trahentes, quàm in Patronatus laicales. Concordant dicta num. 34. & 35.

40. Notant tamen Doctores, hanc doctrinam in quarta, & quinta differentia allatam, habere locum duntaxat in Jure patronatûs Laicis competente ex fundatione, ædificatione, vel donatione; non verò in eo, quod convenit ipsis ex speciali gratia, privilegio, vel præscriptione. Cum enim in his deficient rationes proximè allatæ, eisdem censetur sufficenter derogatum per

Magis dignum trahit ad se minus dignum, quomodo?

In mixtis non semper attenditur dignius, quando?

V. Papa per simplicem concessionem &c. derogat Juri patronatûs Ecclesiastico, non laico.

Limitur hoc per alterius.

VI. Jus pa- 41. Ultimò differunt Jus patronatùs Ecclesiasticum, & Lai-
tronatùs cale, quoad Concursum: nam hic quoad Parochiales Eccle-
Ecclesiasti- cias, etiam si sint Juris patronatùs Ecclesiastici, præmittendus est,
cum, & lai- juxta Concilium Trid. *Sess. 24. cap. 18. de Reform.* Secùs est de
cale, diffe- Parochijs, quæ spectant ad Jus patronatùs Laicorum: nam
runt quoad tunc non est locus Concursum, sed is solus examinari debet,
Concursum, quem Patronus laicus præsentavit; & si dignus reperitur, in-
stitui.

A Concur- 42. Notat tamen Engel *tit. de Prab. n. 67.* per Bullam B. Pij
su, quæ alia V. *Ad exequendum* (& habetur tom. 2. Bullarij Romani, *Constit.*
Parochiæ 47. *disti Pontif.*) à præfato Concursum esse exceptas Parochias Mo-
exceptæ? nasterijs, vel alijs Ecclesijs incorporatas, in quibus non propriè Pa-
rochus, sed Vicarius ponendus est.

QUÆSTIO III.

De jure præsentandi, aliisque juribus Patrono com-
petentibus.

Patrono 43. **C**ONCL. I. Patrono sive Ecclesiastico, sive laico præci-
quatuor ju- puè quatuor jura competunt in Beneficio Ecclesiasti-
ca compe- co, respectu cujus habet Jus patronatus; videlicet Jus
tunt, quæ? præsentandi, præcedendi, defendendi Ecclesiam, atque ut ex bo-
nis Ecclesiæ eidem indigenti modestè succurratur. Ita habetur
c. Nobis. de Jure patron. & complectitur Glossa ibidem hæc ver-
ficulis:

*Patrono debetur honor, onus, utilitasque:
Præsentet, præsit, defendat, alatur egenus.*

Jus præsen- 44. **C**ONCL. II. Jus præsentandi Clericum idoneum ad Be-
tandi, quo- neficium Ecclesiasticum, sive simplex, sive curatum, postquam va-
modo com- caverit, ad eò competit Patrono, ut Episcopus, vel is, ad quem spe-
petat Patro- ctat institutio, teneatur eundem cæteroquin habilem admittere,
no? atque in dicto Beneficio instituere. Ita desumitur ex *cit. c. Nobis.*
de Jure Patron. Dicitur, *Clericum idoneum.* Nam si hic sit indignus, Pa-
tronus laicus tenetur alium præsentare: Patronus verò Ecclesia-
sticus pro ea vice privatur jure præsentandi, ut dictum n. 33.

Beneficium 45. **C**ONCL. III. Beneficium Ecclesiasticum sine consen-
sine consen- su, & voluntate Patroni, regulariter loquendo conferri nequit
su Patroni &

& si de facto collatum sit alteri, quam illi, quem Patronus præsentavit, potest ad instantiam ejus collatio annullari, ipsoque instante debeat is, qui sine suo consensu institutus fuit, amoveri. Ita statuitur c. Ex insinuatione. de Jure patr. juncto c. Decernimus.

16. q. 7.
46. Dicitur, regulariter loquendo. Nam hinc imprimis excipitur casus, si Patronus intra debitum tempus à Jure definitum neminem præsentavit: tunc enim pro ea vice devolvitur collatio Beneficij ad eum, ad quem cæteroquin pertinet institutio, c. Cum propter. & c. Eam te. de Jure patr. Deinde valet collatio, si Summus Pontifex de plenitudine potestatis conferat Beneficium, derogando expressè Jure patronatus, ut jam dictum num. 39. Idem accidit, quando Patroni in præsentando discordant, & præsentatus à majori eorum parte non potest sine scandalo institui: tunc enim Episcopus ordinabit Ecclesiam, sicut melius eam secundum Deum viderit ordinandam, c. Quoniam eod.

Fallit hoc in certis casibus.

47. Dicitur ulterius in Conclusionem, potest ad instantiam ejus collatio annullari. Siquidem collatio Beneficij extra dictos casus absque Patroni præsentatione facta, non est ipso jure nulla & irrita, sed tantum potest per Patronum contradicentem irritari; si nempe is alium præsentet, aut expressè contradicat. Unde si terminus Patrono competens post collationem per Episcopum factam fuerit elapsus, non reclamante, nec contradicente Patrono, manet collatio omninò firma. Barbosa part. 3. de offic. & potest. Episc. allegat. 72. n. 171. citans plures alios.

Collatio Beneficij sine consensu Patroni non est ipso jure irrita, sed irritanda.

48. CONCL. IV. Patronus, quamvis sit Clericus, & cæteroquin idoneus, se ipsum ad Beneficium Ecclesiasticum præsentare non potest. Ita communis; & patet ex c. Per nostras. de Jure patr. Ratio est: quia præsentatio sui ipsius sapit vitium ambitionis. Concordat illud D. Gregorij Papæ, ac refertur c. In scripturis. 8. q. 1. Sicut locus regiminis desiderantibus negandus est, ita fugientibus offerendus. Et sicut scriptum est: Nec quisquam sibi sumit honorem, sed qui vocatur à Deo tanquam Aaron. Hebr. 5.

Patronus nequit se ipsum præsentare.

49. Cæterum si Prælati, ad quem spectat institutio, motu proprio vocet Clericum Patronum, eique conferat Beneficium vacans, in quo dictus Clericus habet Jus patronatus, valebit collatio: quia tunc Patronus non censetur præsentare se ipsum, aut Beneficio sese ingerere; sed Beneficium sibi oblatum acceptare, adeoque in collationem ejus sibi factam consentire. Pirhing tit. de Jure patr. n. 92. Imò posset hoc casu Patronus Clericus

Prælati tamen potest Patrono conferre Beneficium.

ricus

726 *Tract. XI. De Beneficijs, Jure patronatus, & Decimis, Dist. III.*
ricus procedere per viam deprecationis & supplicationis, ac rogare Episcopum, ut sibi conferre velit illud Beneficium; atque exinde poterit Ordinarius illum gratificando admittere. *Barbosa lib. 3. Juris Ecclesiast. univ. cap. 12. n. 199. Abbas in c. Per nostras. de Jure patr. & alij.*

Possunt plures Patroni unum ex se ipsis presentare.

50. Insuper si plures sint Patroni, possunt illi ex se ipsis unum Clericum Compatronum nominare, & presentare: nam quamvis Clericus Patronus non possit presentare se ipsum, potest tamen presentationi de se per Compatronos factæ consentire. *Glossa in c. Consuluit. eod. Barbosa part. 3. de offic. & potest. Episc. alleg. 72. n. 91. & alij.*

Patronus potest presentare suos filios, vel consanguineos.

51. CONCL. V. Nihilominus non est prohibitum Patrono, ad Beneficium presentare filios suos, aut alios consanguineos. Ita Engel *tit. de Jure patron. num. 3. cum communiore.* Et merito: tum, ne hi sint deterioris conditionis, quam alij, quorum parentes nullum fundarunt Beneficium. Tum, ne ipsummet Jus patronatus, quod in favorem Fundatoris, ejusque hæredum introductum est, in ipsorum odium retorqueatur; contra *Reg. 61. Juris in 6. Quod ob gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum, cum concordantijs.*

Quid juris, si plures sint Patroni, & discordent in presentando?

52. CONCL. VI. Si plures sint Patroni ejusdem Ecclesiæ, vel Beneficij, & hi in presentando discordent, alijs hunc, alijs alium presentantibus, præfertur is, qui majoribus juvatur meritis, & plurimum approbatur assensu; modò id sine scandalo fieri possit. Ita habetur *c. Quoniam. de Jure patron. estque communis.* Et quidem in tali casu sufficit presentatio facta à majori parte respectu minorum partium, dummodò presentatus cæteroquin sit idoneus: veluti si ex sex Patronis duo presentent Titium, unus Sempronium, & tres Cajum, hi tres prævalent, ac præfertur Cajus, *arg. cit. c. Quoniam. & notat ibidem Fagnanus n. 13. cum alijs.* Additur verò, *modò id sine scandalo fieri possit*, propter dicta *num. 46.*

Præfertim si duo presententur ab eis in pari numero?

53. CONCL. VII. Si autem duo sint presentati à pluribus Patronis in pari numero, vel si ex duobus Patronis unus presentavit unum, & alter alterum, nemini eorum acquiritur jus petendi institutionem. Ita Fagnanus *in c. Cum autem n. 23. eod. & alij.* Ratio est clara: quia ad hoc, ut presentatus acquirat jus ad Beneficium, & consequenter jus petendi institutionem, requiritur, quòd Presentatio sit facta à majori parte Patronorum, *arg.*

arg. cit. c. Quoniam, de iure patr. ibi: Si forte in plures partes fundatorum se vota dividerint, ille præficiatur: Ecclesia, qui majoribus iuratur meritis, & plurimorum eligitur & approbatur assensu.

54. CONCL. VIII. Præter ius presentandi, ulterius Patrono Ecclesiæ debetur honor. Ita communis; & patet ex c. Nobis de iure patr. ibi: Pro fundatione quoque Ecclesia honor processionis fundatori servatur. Porro honor Patrono debitus consistit in præcedentia Processionis, quatenus in Litanijs, ac alijs publicis Processionibus debetur ipsi locus dignior præ alijs Laicis. Item quod is in Ecclesia sua patronata debeat honorari per præcedentiam honorabilioris sedis, & dignioris loci, atque anterioritatem in suscipienda Pace, churificatione, & alijs consimilibus casibus. Barbosa lib. 3. iuris Eccles. univ. cap. 12. n. 214. cum alijs.

Patrono debetur honor,

Et qualis?

55. CONCL. IX. Insuper competit Patrono jus, seu potius onus defendendi Ecclesiam. Ita habetur c. Filijs, 16. q. 7. Unde Patroni munus est, ut curam & inspectionem habeat quoad Ecclesiam & ejus bona, ne malè alienentur, aut dilapidentur; & quid in detrimentum Ecclesiæ fieri deprehenderit, neque Beneficiarius honestà monitione præmissâ desistere velit, id Episcopo denuntiet, prout ibidem dicitur. Item ipsius munus est, ut Ecclesiam intra & extra Judicium defendat, tanquam ejus patronus & advocatus: hoc quippe nomine ipse appellatur in c. Praterca, & c. Cum autem, & c. Nobis, de iure patr. & alibi.

Patrono competit jus defendendi Ecclesiam,

56. Non tamen debet Patronus veram aliquam jurisdictionem in Beneficarium usurpare; neque in ijs, quæ ad Sacramentorum administrationem pertinent, ullatenus seseingere; neque visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorum stabilium seu fabricarum proventibus se immiscere (nisi id Patrono ex primæva institutione, ac fundatione competat) sed Episcopi ipsi hæc faciant, juxta Concilium Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 3. circa finem.

Quæ Patrono non liceant?

57. CONCL. X. Tandem Patrono convenit, ut, si ad inopiam vergat, ab Ecclesia illi modestè succurratur. Ita his verbis habetur cit. c. Nobis, de iure patr. juncto c. Contra, & c. Quicumque, 16. q. 7.

Patrono e-
genti succurrendum ab Ecclesia.

58. Dicitur notanter, modestè succurratur; id est, habito respectu ad facultates Ecclesiæ, & ad qualitatem personæ, ut bene explicat, & probat Glossa ibidem. Hinc Barbosa lib. 3. Jur. Eccl. univ. cap. 12. num. 217. notat, quod tunc primum Ecclesia teneatur dare alimenta Patrono pauperi, quando superest ultra id,

Et quomodo?

id, quod necessarium est ad cultum Dei, atque Ministrorum alimenta. In quo casu sunt præstanda Patrono alimenta in domo propria, non autem in ipsa Ecclesia: & quidem non solum pro se, sed etiam pro uxore, filijs, atque familia: ac insuper alimenta integra, id est, cibus, potus, vestis, lectus, & alia omnia, quæ sub alimentorum nomine continentur, dummodò (ut dictum) Ecclesiæ suppetant facultates.

DISTINCTIO IV.

De Decimis,

QUÆSTIO I.

Quid sint Decimæ, Primitiæ, & Oblationes?

Decimæ,
quid?

1. **C**ONCL. I. *Decimæ* sunt pars decima omnium fructuum iuste acquisitorum, Deo in recognitionem sui dominij universalis debita, atque Ecclesiæ Ministris quotannis exsolvenda. Ita in re communis; & desumitur hæc definitio ex *v. Tua nobis. de Decimis*, ibi: *Decimæ, quas Deus in signum universalis dominij sibi reddi præcepit, suas esse decimas & primitias asseverans: juncto c. Decimas Deo. 16. q. 7. & c. Ex transmissio. de Decimis*, cum concordantijs.

Decimarum
solutio est
actus Reli-
gionis, &
Justitiæ.

2. Unde colligitur, quòd solutio Decimarum, quatenus solvuntur à Fidelibus ob Dei cultum, atque in signum supremi ejus dominij in omnes res, & quòd ab ipso bona cuncta procedant, sit actus virtutis Religionis: quatenus verò spectatur, prout est debita Ecclesiæ Ministris, nobis spiritualia præbentibus, sit actus Justitiæ.

Qui frau-
dant Deci-
mas, quo-
modo pec-
cent?

3. Hinc illi, qui fraudant Decimas, peccant & contra virtutem Justitiæ, & contra virtutem Religionis; criminèque committunt *Sacrilegij*, c. *Decimas* quas. 16. q. 7. Insuper fraudantes Decimas, tum in *c. Omnes decimæ. 16. q. 1. & c. Tua nobis. de Decimis*, tum in Concilio Trid. *Sess. 25. c. 12. de Reform.* excommunicari jubentur, ibi: *Cùm decimarum solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt, &c. Qui verò eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur: nec ab hoc crimine, nisi plenâ restitutione secutâ, absolvantur.* Hactenus Concilium.

Iubentur
excommu-
nicari.

4. Cæ